

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Buletin informativ

Nr. 8

Proiectul "Egalitate prin Diferență. Accesul Femeilor Rome pe Piața Muncii" promovează incluziunea socială a femeilor și tinerilor de etnie romă prin recunoașterea nevoilor și intereselor lor particulare. El este finanțat prin Fondul Social European. Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 - 2013. "Investește în oameni!", axa prioritară și domeniul "Șanse egale și respect".

Proiectul se derulează timp de trei ani, cu începere din noiembrie 2008. Organizațiile partenere care contribuie la realizarea lui sunt: Asociația Femeilor Țigănci 'Pentru Copiii Noștri' din Timișoara, Fundația Desire din Cluj, Asociația Parudimos din Timișoara, Agenția Națională pentru Romi, Primăria Municipiului Timișoara, Fundația Autonomía (Budapesta).

Activitățile proiectului se derulează pe plan local, multiregional, național și transnațional. Unele dintre activitățile proiectului sunt informative (oferă servicii de informare pentru comunitățile de romi, și sensibilizează conștiința publică față de problemele pe care romii le întâlnesc în domeniul muncii). Iar altele sunt formative (urmărind să aibă impact direct asupra grupurilor, dar și asupra gradului de (re)cunoaștere în societatea noastră a existenței discriminării etnice și de gen, și a importanței eliminării sale). Activitățile de cercetare și cele de intervenție socială se sprijină reciproc.

Buletinul informativ Nr. 8
prezintă modalitățile prin care proiectul a
promovat egalitatea de șanse în cel de al
doilea său an de activitate

ASOCIAȚIA
FEMEILOR ȚIGĂNCI
„PENTRU COPIII NOȘTRI”

FUNDAȚIA DESIRE

ASOCIAȚIA PARUDIMOS

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI
TIMIȘOARA

GUVERNUL ROMÂNIEI
AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU ROMI

FUNDAȚIA AUTONOMÍA

Deoarece proiectul nostru se încadrează în acel domeniu al axei prioritare intitulată „Promovarea incluziunii sociale” care în mod explicit își propune să contribuie la asigurarea Șanselor Egale și Respectului, toate activitățile sale urmăresc să realizeze acest obiectiv. În centrul viziunii noastre despre ce anume ar trebui să realizeze un astfel de proiect stau cinci valori de bază: **demnitate, stimă de sine, eliminarea prejudecăților, dreptate socială, și muncă decentă**. Proiectul contribuie la crearea condițiilor în care cresc șansele persoanelor dezavantajate (de exemplu ale femeilor și tinerilor de etnie romă care trăiesc în sărăcie) de a beneficia în practică de drepturile lor social-economice (inclusiv dreptul la muncă decentă, la nediscriminare, sau la egalitate de șanse indiferent de etnia, genul, vârsta lor).

Activitatea 1

PROMOVAREA PRINCIPIULUI EGALITĂȚII DE ȘANSE ȘI NON-DISCRIMINĂRII

<http://www.femrom.ro/promovareapricipiului.html>

În anul doi al proiectului echipele noastre de implementare au conceput, editat și publicat un nou pliant și afiș, acestea fiind distribuite cu ocazia Sesiunilor de formare, Campaniilor de informare și a colaborării cu Comisiile Județene pentru Egalitatea de Șanse. Fiind dedicate reprezentanților autorităților publice, mass mediei, angajatorilor și organizațiilor neguvernamentale, prin aceste activități ne-am propus ca să contribuim la conștientizarea și eliminarea prejudecăților față de romi. În buletinele noastre informative anterioare [\[http://www.femrom.ro/buletininformativ.html\]](http://www.femrom.ro/buletininformativ.html) am făcut prezentarea lor.

În cele de mai jos descriem alte activități prin care am promovat principiile noastre de bază, cum ar fi diverse evenimente publice, memorii, scrisori și petiții.

În luna **martie 2010**, în Timișoara Asociația Femeilor Țigănci pentru Copiii Noștri a organizat o întâlnire la Primăria Timișoara de 8 Martie. La eveniment au fost invitate femei implicate în viața publică a municipiului, reprezentante ale autorităților locale, organizațiilor ne-guvernamentale, cultelor religioase, în ideea celebrării diversității și egalității de șanse. A fost prezentat proiectul, realizări și obstacole, eforturile AFT pentru integrarea femeilor rom pe piața muncii în contextul crizei, depășirea de către autorități și angajatori a prejudecăților și stereotipurilor legate de romi, rolul parteneriatelor și afirmării femeilor în spațiul public. Femeile rom au oferit în mod simbolic o floare și un pahar de șampanie invitatelor.

Tot în luna femeilor, pe 13 martie 2010, Fundația Desire a organizat în Cluj evenimentul "Atitudine împotriva violenței". Acesta a inclus o demonstrație stradală și o dezbatere la Casa Tranzit. Participanții acțiunii stradale au mimat diverse ipostaze de atac și apărare - poziții statice, fără contact direct între participanți. La dezbateri vorbitorii au reamintit de semnificația Zilei Internaționale a Femeilor în contextul Anului European pentru Eliminarea Sărăciei și Excluziunii Sociale. Organizatorii au prezentat primul număr al revistei "Nevi Sara Kali" și filmul "Un proiect pentru dreptate socială". **"Manifestul pentru dreptate socială"**, lansat cu ocazia acestui eveniment, a fost semnat de .... persoane, ea fiind accesibilă online pe adresa <http://www.petitiononline.ro/petitie-p32775052.html>

Cu ocazia lunii martie a femeilor, semnatarele acestui Manifest comemorează - alături de femeile din întreaga lume - a 100-a Aniversare a propunerii din 1910, lansate în Copenhaga, de a marca o zi a anului drept Ziua Internațională a Femeilor.

În spiritul manifestărilor de pretutindeni, luăm atitudine împotriva violenței de toate felurile - de la violența fizică, prin cea psihică și verbală, la violența structurală - care mențin inegalitățile sociale, inferiorizarea și discriminarea multiplă a femeilor de diferite etnii, vârstă și orientare sexuală.

În anul 2010, Anul European pentru Combaterea Sărăciei și Excluziunii Sociale, atragem atenția asupra discrepanței dintre retorica egalității de șanse promovată de autoritățile românești și nedreptățile care încă caracterizează diversele domenii ale vieții în România contemporană.

Atragem atenția asupra faptului că acestea sunt susținute de perpetuarea violenței de toate tipurile (inclusiv violarea drepturilor fundamentale ale omului, printre ele și drepturile economice și sociale), dar și de formalismul legalist ineficient prin care se tratează aceste probleme. Ne exprimăm convingerea, că asigurarea egalității în fața legii, a dreptului la nediscriminare și șanse egale, în lipsa măsurilor economico-politice pentru garantarea efectivă a dreptății sociale și demnității umane, nu este suficientă pentru transpunerea acestor deziderate în viața cotidiană.

Acțiunea organizată pe 13 martie 2010 în Cluj de către Fundația Desire, prin care am luat atitudine împotriva violenței, face apel la guvernul României și la alți factori decizionali pentru a-și asuma responsabilitatea față de combaterea sărăciei și excluziunii sociale prin acțiuni concrete menite să transforme societatea noastră într-una a dreptății sociale.

În iulie 2010, la inițiativa AFT a fost organizat un workshop cu tematica "Integrarea femeilor rome pe piața muncii în contextul crizei economice", la acesta fiind invitați toți membrii COJES Timiș. Tot în această lună, Fundația Desire, în colaborare cu AFT a lansat petiția on-line „**Scrisoare pentru susținerea valorilor Europei sociale**” susținută de 64 de semnături, și trimisă la europarlamentara Renate Weber, la European Women's Lobby și la Direcția pentru Ocuparea Forței de Muncă, Afaceri Sociale și Egalitate de Șanse a Comisiei Europene:

În anul 2010, Anul European pentru Combaterea Sărăciei și Excluziunii Sociale, Guvernul României impune cele mai drastice măsuri în domeniul bugetar, cel al protecției sociale, și al politicilor pentru egalitatea de șanse, care afectează toate grupurile vulnerabile, cu precădere populația de etnie romă. Politica ieșirii din criză a Guvernului României prin măsuri legislative dure agravează sărăcia grupurilor defavorizate și angajații domeniilor de ocupare feminizate (cum ar fi învățământul și sănătatea). Instituțiile create în perioada de preaderare a României la Uniunea Europeană care trebuiau să vegheze aplicarea politicilor pentru asigurarea oportunităților egale și eliminării discriminării (atât în relațiile de gen, cât și în raport cu minoritățile etnice dezavantajate), sunt în pericol de desființare (cum ar fi Agenția Națională pentru Romi), sau au fost deja desființate (de exemplu Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați).

Guvernul român gestionează criza protejând elitele economice și politice, și desființând propriile mecanisme și instituții care promiteau accesul egal la o viață demnă pentru toți cetățenii. Mass media politicizează sărăcia, susținând cursa permanentă pentru putere. Organizațiile neguvernamentale sunt neputincioase în fața acutizării sărăciei în rândurile comunităților în care lucrează. Iar Uniunea Europeană rămâne și ea slabă față de

statele membre în implementarea recomandărilor sale din domeniul social.

Toate acestea dovedesc că în România sistemul valoric al Europei sociale rămâne o retorică ruptă de realitatea economică. În aceste condiții, din păcate, dezbaterile despre redistribuirea economică (aparitia cărora este totuși salutară) nu susțin idealul dreptății sociale, și nu sprijină o practică care să capaciteze oamenii în lupta pentru drepturile lor social-economice. Din contra, se poate întâmpla ca sărăcirea multora, în timp ce alții rămân privilegiați, să alimenteze - în numele meritocrației și competiției - gândirea conform căreia cei dintâi trebuie să se descurce singuri, căci ei sunt responsabili față de situația în care au ajuns.

Ieșirea grupurilor dezavantajate în stradă, vociferarea lor pentru protecție socială nu produce efectele dorite. Există pericolul ca aceste grupuri să se conteste reciproc în materie de cine merită mai mult sau mai puțin să beneficieze de protecție socială. Și există, totodată, pericolul etnicizării/rasializării acestor revendicări sociale, și drept consecință a întăririi xenofobiei și extremismului etno-naționalist.

Atragem atenția că pe acest fond de criză, etnia romă și femeile rome sunt expuse la sărăcie extremă și rasism anti-țigănesc, la exclusiune și discriminare multiplă. Prin prezenta scrisoare solicităm Guvernului și Președinției României să țină cont în măsurile lui anti-criză de toate convențiile internaționale pe care le-a semnat și de propriile lui demersuri anterioare în favoarea egalității de șanse, dreptății sociale și vieții decente pentru toți, și - cu ocazia restructurărilor planificate - să garanteze integrarea acestor principii în toate politicile și structurile sale instituționale. De asemenea, prin prezenta scrisoare, atragem atenția Comisiei Europene asupra măsurilor din România care subminează sistemul valoric al Europei sociale, și chemăm factorii de decizie să vegheze asupra implementării recomandărilor sale din acest domeniu și în România.

În mod predominant și repetat cerem Guvernului României să facă demersuri hotărâte în vederea facilitării derulării programelor cu finanțare europeană, care pot avea o contribuție vitală la ușurarea efectelor crizei economice, astfel dovedind dedicația sa atât față de statutul său de stat membru al Uniunii Europene, cât și față de populația proprie.

<http://www.petitiononline.ro/petitie-p34566052.html>

În luna **septembrie** 2010 AFT a organizat la Prefectura Timiș un workshop cu tematica „**Contribuția fondurilor europene la integrarea persoanelor de etnie romă**” la care de asemenea au fost invitați toți membri COJES. La întâlnire au participat 7 membri din fostul COJES, reprezentanți ai altor organizații și instituții, beneficiari ai proiectului FEMROM și reprezentanți mass-media. În cadrul întâlnirii a fost prezentat proiectul și rezultatele acestuia în ceea ce privește promovarea principiului egalității de șanse, au fost dezbătute tematici specifice și a fost stabilit un plan concret de acțiune pentru revitalizarea COJES Timiș. În aceeași perioadă și cu aceeași tematică, în Cluj Fundația Desire a organizat o masă rotundă cu participarea membrilor COJES, prezentându-și poziția față de problematica utilizării fondurilor europene și integrarea romilor (tematica întâlnirilor la nivel înalt organizate în 12-13 octombrie la București, în 14 octombrie în Cluj și pe 20 octombrie în Iași):

Guvernul României să facă publică lista proiectelor aflate efectiv în derulare în România care au ca și beneficiari (și) persoane de etnie romă, precizând: stadiul de implementare al acestora; bugetul lor cheltuit efectiv până în momentul de față; procentul acestor proiecte, respectiv al acestor sume în raport cu numărul total de proiecte și suma totală cheltuită efectiv până acum din fondurile structurale în România;

Autoritățile de management pentru diversele Programe Operaționale să dea explicații publice cu privire la marile întâzieri cu care rambursează proiectele în derulare, și deci, implicit, cu privire la încălcarea obligațiilor sale contractuale, și să-și asume (și) responsabilitatea financiară față de întâzierile sale și față de încălcarea obligațiilor sale contractuale, care implică riscul blocării proiectelor cu finanțare din fondurile structurale;

Guvernul României să-și asume responsabilitatea în vederea îmbunătățirii accesului la fonduri europene a organizațiilor neguvernamentale și a instituțiilor publice prin demersuri de natură legislativă, financiară și administrativă;

Guvernul României să demonstreze în mod efectiv dedicația sa față de asigurarea egalității de șanse și ne-discriminării de gen, etnice, etc prin elaborarea și implementarea unor mecanisme instituționale care să garanteze punerea în practică ale acestor principii în toate politicile publice;

Autoritățile de management pentru diversele Programe Operaționale să facă publică modalitatea și gradul în care proiectele din finanțare europeană în derulare asigură realizarea obiectivului orizontal privind egalitatea de șanse, și să asigure monitorizarea permanentă a proiectelor în derulare și din acest punct de vedere;

Cu scopul realizării obiectivului orizontal al tuturor proiectelor din finanțare europeană, cel referitor la asigurarea egalității de șanse, proiectelor contractate să li se impună obligativitatea de a oferi serviciile sale și persoanelor de etnie romă și comunităților de romi din zonele în care aceste proiecte se implementează;

Comisia Europeană să susțină proiecte integrate, care să abordeze toate problemele socio-economice cu care se confruntă romii în interacțiunea lor, adică să promoveze proiecte

care implementează soluții la problema locurii, ocupării, educației școlare și sănătății;

Comisia Europeană să impună ca "proiectele pentru romi" să aibă și o componentă privind populația majoritară, respectiv relația dintre romi și neromi în diversele domenii ale vieții (locuire, educație școlară, ocupare, sănătate), astfel încât soluționarea dezavantajelor socio-economice să meargă mână-n mână cu eliminarea rasismului anti-țigănesc din rândurile majoritarilor, precum și cu întărirea respectului de sine în rândurile celor care se auto-identifică drept romi.

Activitatea 2

CERCETĂRI, STUDII, ANALIZE

<http://www.femrom.ro/cercstudianalize.html>

Prin rezultatele sale, cercetarea din cel de al doilea an al proiectului (asemenea investigațiilor derulate în primul an), contribuie și ea la promovarea egalității de șanse și nediscriminării. Asta de datorează faptului că ea identifică factorii social-economici care determină opțiunile ocupaționale ale indivizilor și astfel deconstruiește prejudecata care stă la baza discriminării, conform căreia romii au o anumită „cultură a muncii” („nu le place să lucreze”). Astfel analiza constă în descrierea modului în care mediul rezidențial, condițiile de locuire, structura familială și condițiile social-economice, precum și istoria educațională influențează atât statutul ocupațional și experiențele aferente, cât și aspirațiile și concepțiile privind munca domestică și muncile pentru venit. Studiul nostru arată că faptul că multe persoane de etnie romă ajung să lucreze în economia informală, sau ocupă locurile de muncă cu un prestigiu social și o remunerație scăzută, sau își schimbă des locurile de muncă și migrează în căutarea unor surse de venit se datorează unor elemente și mecanisme sistemice.

Conform uzanțelor noastre, raportul final asupra cercetării din acest an cuprinde și recomandări privind politicile publice și proiectele pentru romi:

Datorită interdependenței factorilor care formează cadrele în care romii săraci își trăiesc viața de zi cu zi, politicile pentru romi, dar și proiectele dedicate romilor trebuie să fie politici și proiecte integrate, multi-sectoriale. Intervențiile într-o comunitate sau alta trebuie să trateze toate problemele cu care acestea se confruntă pentru a implementa soluții sustenabile (adică pentru a crea condiții în care soluționarea unei probleme contribuie și la soluționarea altor chestiuni).

Problemele cu care se confruntă multe persoane de etnie romă (printre ele accesul la munci decente), datorită complexității factorilor care le crează, necesită implicarea susținută a statului, atât din punct de vedere instituțional, cât și din punct de vedere financiar.

Și față de problematica ocupării, statul trebuie să pună în mișcare toate instrumentele sale juridice pentru a motiva oamenii să lucreze legal (prin creșterea nivelului salarizării), și să i-a inițiative în domenii față de produsele cărora statul poate oferi sprijin pentru desfacerea lor și/ sau le poate subvenționa; dar și pentru a motiva angajatorii de stat și privați să angajeze persoane dezavantajate, să contribuie la formarea lor profesională și să le ofere servicii diverse (de exemplu accesul la creșe sau grădinițe a copiilor angajaților).

Instituțiile publice implicate în domeniul ocupării (printre ele agențiile județene pentru ocuparea forței de muncă) trebuie să consolideze poziția angajaților de etnie romă (în primul rând ai agenților de ocupare, dar și ai asistenților și mediatorilor sociali) pentru a avea persoane de contact prin care pot să aibă impact efectiv asupra comunităților de romi în materie de informare și mediere pentru găsirea unor locuri de muncă.

Autoritățile publice locale trebuie să fie mai deschise, și nu doar retoric, ci în mod efectiv față de colaborarea cu organizațiile civice pentru romi, beneficiind de sprijinul acestora în acțiunile lor derulate în și pentru comunitățile de romi, iar pe de altă parte oferindu-le sprijin logistic și financiar pentru ca ele să poată acționa ca și agenți de atragere de fonduri europene.

Eforturile depuse în vederea eliminării abandonului școlar cel puțin în rândurile copiilor cu vârsta corespunzătoare educației școlare obligatorii, dar și în cazul celor care ar trebuie să-și continue studiile la nivel mai înalt, trebuie să meargă mână-n mână cu susținerea (și) financiară a programelor menite să îmbunătățească pregătirea școlară și formarea profesională a adulților.

Persoanele care practică meserii tradiționale, sau practică anumite meserii în economia informală sau în cea formală dar fără să aibă calificări și, drept consecință, fără să fie recunoscuți ca atare, trebuie să fie sprijiniți pentru a dobândi autorizații de funcționare ce le-ar permite să devină producători sau prestatori de servicii independenți.

În continuare și în domeniul muncii este nevoie de cursuri/ formări oferite angajatorilor și autorităților publice despre legislația egalității de șanse și nediscriminării, dar și despre inegalități sociale, prejudecăți anti-țigănești, și discriminarea și excluderea romilor pe mai multe baze.

Activitatea 3

ACTIVITĂȚI DE INCLUZIUNE SOCIALĂ

<http://www.femrom.ro/asincluzisociale.html>

Activitățile de incluziune socială cuprind o gamă diversificată de acțiuni care au în vedere egalitatea de șanse a categoriilor defavorizate

(tineri și femei de etnie romă) în ceea ce privește accesul pe piața muncii.

Acțiunile cuprind intervenții multiplan, pornind de la acțiuni de informare cu privire la accesul pe piața muncii în comunitățile de romi din Regiunea Vest, continuând cu servicii de consiliere psihologică în vederea stabilirii profilului vocațional al beneficiarilor și cu servicii de mediere pe piața muncii care urmăresc identificarea locurilor de muncă și a cursurilor de formare profesională disponibile. În cadrul acestor activități au fost înregistrate până în prezent peste 2500 de persoane de etnie romă din peste 40 de comunități diferite. Dintre acestea, 323 de femei și tineri de etnie romă au participat la ședințe de consiliere psihologică în vederea stabilirii profilului vocațional și 257 au fost sprijinite prin acțiuni de mediere în vederea înscrierii la cursuri de calificare sau găsirea unui loc de muncă.

De asemenea tot în cadrul activităților de incluziune 61 de femei și tineri de etnie romă au absolvit cursurile TIC cu certificate acreditate CNFPA recunoscute la nivel european, astfel, prin dezvoltarea competențelor, pentru aceste persoane defavorizate, au fost mărite șansele de integrare pe piața muncii.

La sediul Asociației Femeilor Țigănci „Pentru copiii noștri” se desfășoară activități de acompaniere cu copiii femeilor aflate în căutarea unui loc de muncă, acțiunea fiind menită atât să ofere posibilitatea beneficiarelor de a-și căuta loc de muncă, cât și să prevină abandonul școlar în rândul copiilor romi, prin sprijinul educațional oferit de cadrele didactice angajate în cadrul centrului.

Annual, tot la sediul asociației se organizează Bursa Locurilor de Muncă, la cele două ediții organizate până în prezent participând peste 20 de angajatori, cu peste 200 de locuri de muncă oferite. Evenimentul este de asemenea menit să crească șansele de integrare pe piața muncii a categoriilor defavorizate.

Activitatea 4

ACTIVITĂȚI TRANȘAȚIONALE

<http://www.femrom.ro/acttransnat.html>

În cadrul activităților transnaționale, în perioada 28-30 iunie 2010 a avut loc vizita beneficiarilor la partenerul transnațional din Ungaria. La această activitate au participat 20 de beneficiari, 10 femei și 10 tineri de etnie romă selectați ca persoane suport-resursă în cadrul proiectului. Selecția beneficiarilor a fost realizată în vederea maximizării eficienței schimbului de experiență, fiind selectate persoane atât din mediul urban, cât și din mediul rural, aceștia urmând a fi viitorii promotori ai principiului egalității de șanse în comunitățile din care provin.

În cele trei zile au fost vizitate patru organizații care au ca domeniu de interes integrarea socială a persoanelor de etnie romă, fiind prezentate o gamă largă de proiecte și modele de bune practici utilizate în Ungaria. Beneficiarii au avut ocazia să asculte profesioniști, să socializeze cu beneficiarii serviciilor sociale prezentate și să propună modalități de acțiune viitoare, posibile parteneriate.

În urma întâlnirii au fost stabilite activități de follow-up cu beneficiarii, aceștia fiind interesați referitor la scrierea de proiecte.

Fiind o altă componentă a activităților noastre transnaționale, în luna iulie 2010 a fost tipărit cel de al doilea număr al revistei „Nevi Sara Kali. Revista Femeilor Rome. Roma Women's Journal. Romane Žuvleanqe Žurnalo”

<http://www.femrom.ro/infopub/2010/Nevi%20Sara%20Kali-nr2.pdf>

Revista susține solidaritatea trans-națională și trans-etnică între femeile rome și ne-rome, fiind un spațiu public în care se rupe tăcerea asupra situației femeilor rome, și se afirmă activismul lor în diferite părți ale lumii.

Cuprinsul numărului doi

Studies/ Studii/ Sikimata

Enikő Vincze: Culture, rights and moral entitlement [Cultură, drepturi și îndreptățire morală] [Kultura, zakonura/ciacimos thaj moralno vazdimis]

J. Maki Motapanyane: Notes on Agency, Empowerment and Feminist Consciousness [Note despre agenție, putere și conștiință feministă] [Righe pala e Agencia, Zuralimos thaj Juivlicano ghi]

Teodora Krumova: Breaking the Barriers: the Status of Romani Women in Bulgaria [Rupând barierele: statutul femeilor rome din Bulgaria] [O pharadimos e barengo: o than e Romneane Jiuveango ande Bulgaria]

Interviews/ Interviuri/ Interviura

About caring and responsibility in relation to those you address - A conversation with Letiția Mark. Despre grija și responsabilitatea pe care o ai față de cei/cele cărora te adresezi - O discuție cu Letiția Mark. Andar i grîza aj o godorvalipen kaj si tut anglal e manuša kaj kames te așunen tut - Jekh vakăripen le Leticiața Mark Ilona Lăcătuș and Csilla Könczei: From youth to aging. De la tinerețe până la bătrânețe. Dj' Ande Munro Tîrnipozhin Ande Munro Phuripo

Essays/ Eseuri/ Eseura

Letiția Mark: Why I became feminist. De ce am devenit feminist. [Sostar kerdilem feminista]
Kali Kinga: Gypsy Reality [Realitatea țigănească] [Trajo Romano]
Mihaela Gheorghe: Roma Girls/Women in European provinces. Fetele/ femeile rome din provincie în Europa [Chevor/jiuvlea romane andar e forura/gava ande Europa]
Emma Roper Evans: Halting Air [Stoparea aerului] [Ashadimos e luftosko]
Mariana Dobre: Summon for courage. Îndemn la curaj [Zurialimos po bi darajmos]
Simona Gamonte: How the crazy woman's earrings have appeared? Cum au apărut cerceii nebunei [Sar aresle e dile zlaga]
Maria Serban-Temisan: In Search of the Romani Woman - from the "Regina" soap opera to the real life [În căutarea femeii rome - de la serialul „Regina” la viața reală] [Rodimos e romne jiuvleako- katar o serial „Regina” ka o ciacio traajo]

Activisms/ Activisme/ Aktivismura

Romani Women's Manifesto - With the Occasion of International Women's Day, 8th of March 2010. Manifestul femeilor rome - Cu ocazia Zilei Internaționale a Femeii, 8 martie 2010. [O manifesto e romane jiuvlengo- kana sas o Buthemutno Ges e Juvlengo, 8 martie 2010]
On a Road to Equality: FRA Roundtable Discussion with Romani and Traveler Women, Cordoba, April 2010. [În drum spre egalitate.

Masă rotundă cu femeii rome și corturari, Cordoba, Aprilie 2010] [Po drom vash e egaliteta/ jekh fialo droma. Kidimos ka e rotudo mesaja/sinja e romane jiuvleanca thaj cerhara, Cordoba, Aprilie 2010]

The "I'm a Roma Woman" Regional Campaign Video - Romedia Foundation. [Video - Campania regională "Sunt femeie romă" Fundația Romedia] [Videovo- regionalno Campania,, Sim romani jiuvli" e Fundacia Romedia]

Interview with Michaela Walsh by Alina Poșircă. [Interviu cu Michaela Walsh de Alina Poșircă] [Intervivo e Michaela Walsh-asa katar e Alina Poșircă]

Ana Contreras: How Romani Women Dreams come true - Roma Association of Women Drom Kotar Mestipen, Barcelona [Cum devin realitate visurile femeilor rome - Asociația Romă a Femeilor Drom Kotar Mestipen, Barcelona] [Sar aresen ciacimos ando traajo e sune e romane jiuvleange- e Asociacia Romani e Jiuvleange Drom Kotar Mestipen, Barcelona]

Carmen Gheorghe/ h.arta: See me as I am. Words and Images of Roma Women. Privește-mă așa cum sunt. Cuvinte și imagini ale femeilor rome. Dikh man Kada sar sem. Lava aj dikimata le Rromnenqe

Reflections/ Reflecții/ Gindimos

A Project for Social Justice, 2009 - film review by Noémi Magyari. Un proiect pentru dreptate socială, 2009 - recenzie film. [Jiekh projekto vash o socialno ciacimos, 2009- recenzia pala o filmo]

Nicoleta Bițu și Crina Morteau: Are Children's Rights Negotiable? The Case of Early Marriages in Roma Communities from Romania - book review by Andra-Mirona Dragotesc. Drepturile copilului sunt negociabile? Cazul mariajelor timpurii în comunitățile de romi din România, București, 2008 [Shaj kerelpe foro/negociacia pala e chavoreng zakonura/ciacimata? O cazo kana kana shavore lenpe ande e romane komunitetura andar e Romania, București, 2008]

Poetries/ Poezii/ Poezie

Gypsylla: Demență subtilă [Subtle dementia]
[Harno Dilipen]; Ultima "scriere", de ieri. [The
last "writing", from yesterday] [O paluno
"ramosarimos" de araki]

Marconi Rupa: Rodas. Căutând [Searching]; Si so
si. E ce e [It is what it is]; Soske bistras? De ce
uităm? [Why do we forget?]

Elena Mihalache: Jocul de a ascunselea [Hide and
seek] [O khelipe sar garadivmos]

Authors/ Autori/ E autorura

Activitatea 6

INFORMARE ȘI PUBLICITATE

<http://www.femrom.ro/materialepublicitate.html>

Rezultatele acestei activități în anul doi al proiectului sunt materialele publicitare produse și făcute publice în presa scrisă și audio-vizuală (cum ar fi articole, comunicate de presă, emisiuni de radio și de televiziune); precum și filmul proiectului (care în momentul de față se află în etapa de montaj). Filmul primului an a prezentat activitățile din acea perioadă, precum și părerile membrilor echipei de implementare despre problemele sociale la soluționarea cărora doresc să contribuie, dar și despre satisfacțiile și greutățile lor întâlnite de-a lungul derulării proiectului. Filmul anului doi pune în discuție problema accesului la muncă decentă din punctul de vedere al unor persoane care trăiesc în colonii de romi marginalizate. El face o paralelă între destinele „repatriaților” dintr-o comună din județul Timiș și viața unor persoane „evacuate” la periferia orașului Cluj, lângă rampa de gunoi.

Buletin informativ Nr. 8

**Titlul proiectului: Egalitate prin diferență.
Accesul femeilor rome pe piața muncii.**

**Editorul materialului: Asociația Femeilor
Țigănci "Pentru Copiii Noștri" și Fundația
Desire**

Data publicării: septembrie 2010

**"Conținutul acestui material nu reprezintă în
mod obligatoriu poziția Uniunii Europene sau a
Guvernului României".**

Asociația Femeilor Țigănci "Pentru Copiii Noștri"

Str. Dorobanților nr. 42, Timișoara

Tel-Fax: 0256- 206 083

E-mail aft@femrom.ro

**Persoane de contact: Letiția Mark,
Theofild Lazăr**

Asociația Parudimos

Str. Timotei Cipariu nr. 5 ap. 10, Timișoara

Tel-Fax: 0356-260 982

E-mail parudimos@femrom.ro

Persoana de contact: Leonard Bebi

Fundația Desire

Str. Vântului nr. 35, Cluj-Napoca

Tel-Fax: 0364-103 613

E-mail: desire@femrom.ro

**Persoane de contact: Hajnalka Harbula,
Noémi Magyari, Enikő Vincze**

**Acest număr a fost realizat de:
Noémi Magyari, PR, Fundația Desire**